

Toruń 100 lat **NIEPODLEGŁY!**

Z miłości ku Ojczyźnie...

WYDARZENIE HISTORYCZNE ROKU
KATEGORIA – WYSTAWA

Toruń
100 lat
NIE
POD
LEGŁY!
*Z miłości
ku Ojczyźnie...*

WYSTAWA CZASOWA MUZEUM OKRĘGOWE W TORUNIU RATUSZ STAROMIEJSKI

17 stycznia 2020 – 23 czerwca 2020 (2 sierpnia 2020)

Toruń
100 lat
NIE
POD
LEGŁY!
*Z miłości
ku Ojczyźnie...*

Kategoria
Wystawa

Konferencja naukowa

Wprowadzeniem do wystawy były **dwie konferencje naukowe**.

Pierwsza miała miejsce w Książnicy Kopernikańskiej 10 stycznia 2020, czyli w dniu rocznicy ratyfikacji traktatu wersalskiego. Jej tematem był powrót Pomorza do Polski.

W dniu otwarcia ekspozycji – w Muzeum Okręgowym w Toruniu, w murach Ratusza Staromiejskiego – odbyła się druga z kolei konferencja naukowa, tematycznie poświęcona powrotowi Torunia do wolnej Polski.

Toruń 100 lat NIE POD LEGŁY! *Z miłości ku Ojczyźnie...*

Jeden z referentów, prof. dr hab.
Jarosław Kłaczek,
pracownik Uniwersytetu Mikołaja
Kopernika w Toruniu
oraz konsultant wystawy
*Toruń 100 lat Niepodległy!
Z miłości ku Ojczyźnie...*

Kategoria
Wystawa

Wprowadzenie
do wystawy

Toruń 100 lat NIE POD LEGŁY! *Z miłości ku Ojczyźnie...*

Kategoria
Wystawa

Wystawa czasowa *Toruń 100 lat Niepodległy! Z miłości ku Ojczyźnie...* powstała dla uczczenia setnej rocznicy powrotu Torunia do Macierzy! Wojska polskie wkroczyły do miasta dnia 18 stycznia 1920 roku.

Wystawa była częścią uroczystych ogólnomiejskich obchodów stulecia „polskiego Torunia”. Z racji wagi i znaczenia przedsięwzięcia, Muzeum Okręgowe w Toruniu nawiązało współpracę ze wszystkimi dużymi instytucjami kultury naszego miasta i po przeszło rocznych przygotowaniach udostępniło pełną i bogatą merytorycznie oraz pięknie zakomponowaną plastycznie ekspozycję.

Cały projekt był objęty patronatem narodowym.

Ekspozycja powstała pod nadzorem Muzeum Okręgowego w Toruniu.

Współorganizatorami wystawy były instytucje:
Archiwum Państwowe w Toruniu
Biblioteka Uniwersytecka w Toruniu
Wojewódzka Biblioteka Publiczna – Książnica Kopernikańska
Towarzystwo Naukowe w Toruniu (TNT)
Towarzystwo Miłośników Torunia (ToMiTo).

**Patronat Narodowy
Prezydenta
Rzeczypospolitej Polskiej
Andrzeja Dudy**
w Stulecie Odzyskania
Niepodległości

**100. ROCZNICA
POWROTU TORUNIA
DO WOLNEJ POLSKI**

Toruń 100 lat NIE POD LEGŁY! Z miłości ku Ojczyźnie...

Kategoria
Wystawa

Wprowadzenie
do wystawy

Przemowa i wprowadzenie do wystawy *Toruń 100 lat Niepodległy! Z miłości ku Ojczyźnie...*
Wicedyrektor Muzeum Okręgowego w Toruniu Aleksandry Mierzejewskiej

Toruń 100 lat NIE POD LEGŁY! Z miłości ku Ojczyźnie...

Kategoria
Wystawa

Wprowadzenie
do wystawy

Zwiedzanie wystawy *Toruń 100 lat Niepodległy! Z miłości ku Ojczyźnie...*
Na pierwszej fotografii Prezydent Miasta Torunia Michał Zaleski
i Wiceprezydent Miasta Torunia Zbigniew Fiderewicz

Toruń 100 lat NIE POD LEGŁY! *Z miłości ku Ojczyźnie...*

Kategoria
Wystawa

Wprowadzenie
do wystawy

Toruń 100 lat NIE POD LEGŁY! *Z miłości ku Ojczyźnie...*

Kategoria
Wystawa

Wprowadzenie
do wystawy

Toruń 100 lat NIE POD LEGŁY! *Z miłości ku Ojczyźnie...*

Kategoria
Wystawa

Wprowadzenie
do wystawy

Toruń
100 lat
NIE
POD
LEGŁY!
Z miłości
ku Ojczyźnie...

Kategoria
Wystawa

OPIS REALIZACJI

Ekspozycja prezentowana była w najbardziej reprezentatywnym budynku Muzeum Okręgowego w Toruniu - Ratuszu Staromiejskim. Wybór miejsca podyktowany był rangą wydarzenia, ale miał również znaczenie historyczne – właśnie tam nastąpiło przejście władzy w 1920 roku!

Na ekspozycji, oprócz ogromnej ilości obiektów w postaci fotografii, dokumentów, grafik, obrazów, banknotów, broni itp., znalazły się także pięknie zakomponowane wydruki wielkoformatowe prezentujące oprócz tekstów narracyjnych, licznych fotografii i dokumentów również kalendarium z najważniejszymi datami i wydarzeniami, wspomnienia torunian zaangażowanych w przygotowania do przyjęcia wojsk polskich w Toruniu czy ich biogramy.

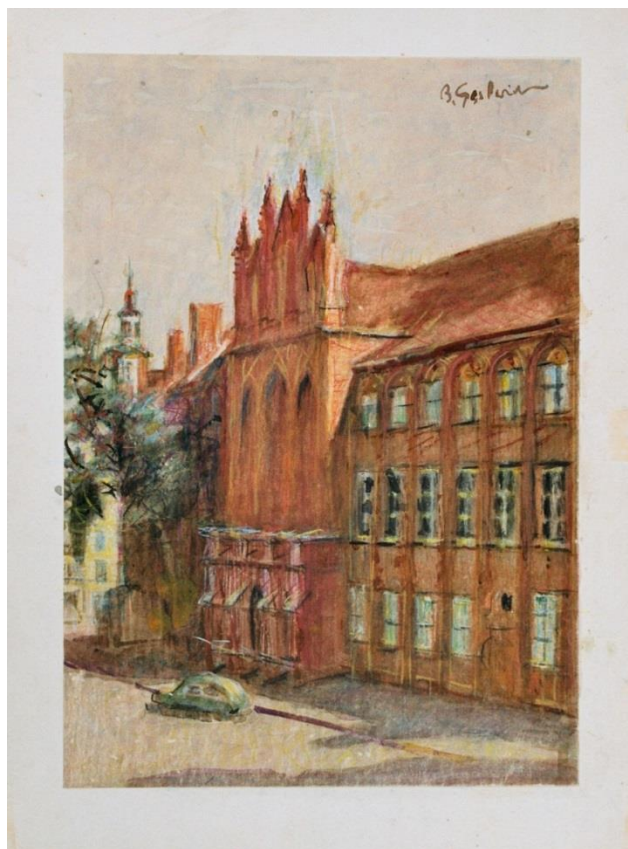

Toruń
100 lat
NIE
POD
LEGŁY!
Z miłości
ku Ojczyźnie...

Kategoria
Wystawa

Opis realizacji

Uroczystości związane
z wkroczeniem wojsk
polskich do Torunia
i Ratusz Staromiejski
– obiekty z wystawy

Toruń
100 lat
NIE
POD
LEGŁY!
*Z miłości
ku Ojczyźnie...*

Kategoria
Wystawa

Opis realizacji

Kategoria
Wystawa

WYSTAWA PLANSZOWA

Wystawie towarzyszyła ekspozycja planszowa dostępna na dziedzińcu Ratusza Staromiejskiego – analogiczna do wystawy prezentowanej w murach Ratusza Staromiejskiego.

Kategoria
Wystawa

Opis realizacji

Toruń 100 lat NIE POD LEGŁY! *Z miłości ku Ojczyźnie...*

Kategoria
Wystawa

Opis realizacji

Opisywana ekspozycja zaczęła się już - można by powiedzieć - na ulicach miasta. W ramach obchodów miejskich i współpracy z teatrem lalek – Teatr Baj Pomorski w Toruniu na ulicach Torunia stało kilka wzorowanych na źródłach z 18 stycznia 1920 roku bram powitalnych oraz „wielkoformatowych” postaci ważnych dla ówczesnych wydarzeń. Dwie wspomniane bramy stały na terenie Ratusza Staromiejskiego – jedna przed wejściem głównym, druga na dziedzińcu wewnętrznym. Tam też „oczekiwali” na nas „organizatorzy” obchodów powitalnych z 1920 roku.

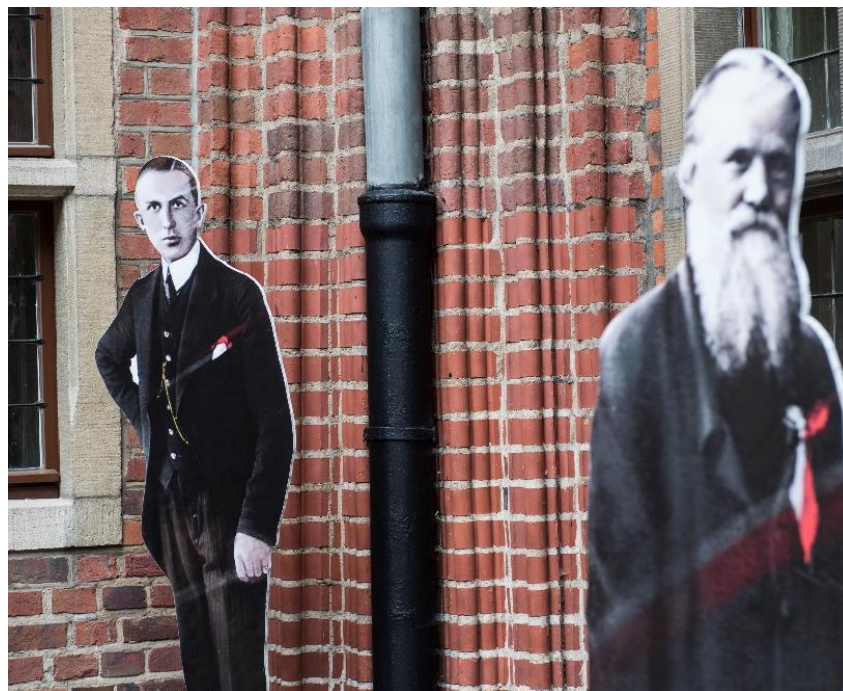

Toruń
100 lat
NIE
POD
LEGŁY!
*Z miłości
ku Ojczyźnie...*

Kategoria
Wystawa

Opis realizacji

Toruń
100 lat
NIE
POD
LEGŁY!
*Z miłości
ku Ojczyźnie...*

Kategoria
Wystawa

Opis realizacji

Odzyskanie niepodległości przez Polskę

Wystawa podzielona została na części tematyczne. By opowiedzieć widzom o odzyskaniu niepodległości przez Toruń, należało wytłumaczyć, dlaczego ta wolność musiała być odzyskiwana.

Dlatego też zaczęliśmy tematycznie od odzyskania niepodległości przez Polskę. Przeprowadziliśmy zwiedzających przez czas I wojny światowej 1914-1918, uwydatniając jej momenty przełomowe w drodze do wolnej Polski, tj. 14 punktów Wilsona, traktat wersalski i jego postanowienia, straty terytorialne Niemiec w kontekście Polski, powrót Pomorza do Polski czy Ligę Narodów.

Całość zakomponowana została w szarościach, by oddać grozę wojny.

Toruń 100 lat NIE POD LEGŁY! *Z miłości ku Ojczyźnie...*

Kategoria
Wystawa

Opis realizacji

Toruń
100 lat
NIE
POD
LEGŁY!
*Z miłości
ku Ojczyźnie...*

Kategoria
Wystawa

Opis realizacji

Toruń
100 lat
NIE
POD
LEGŁY!
*Z miłości
ku Ojczyźnie...*

Kategoria
Wystawa

Opis realizacji

Toruń
100 lat
NIE
POD
LEGŁY!
*Z miłości
ku Ojczyźnie...*

Kategoria
Wystawa

Opis realizacji

Droga do niepodległości Torunia

Kolejnym blokiem tematycznym była droga do niepodległości Torunia – sedno i serce ekspozycji. Ta część przeprowadziła nas przez radość, szczęście, oczekiwania, a przede wszystkim przygotowania torunian do tego „wielkiego dnia” – 18 stycznia 1920 roku! By móc wytłumaczyć odbiorcom emocje związane z wkroczeniem wojsk polskich do Torunia, musieliśmy pokazać okres I wojny światowej w kontekście naszego miasta, a następnie kolejne bodźce prowadzące do wolności Torunia, czyli: powstanie wielkopolskie 1918-1919, powstanie 16 Pomorskiej Dywizji Piechoty, Naczelnej Rady Ludowej i jej wpływu na wydarzenia toruńskie, Ministerstwa byłej Dzielnicy Pruskiej, województwa pomorskiego oraz najważniejsze wydarzenie, a mianowicie przejęcie władzy w Toruniu.

Ta część plastycznie odpowiadała barwom narodowym!

Toruń
100 lat
NIE
POD
LEGŁY!
Z miłości
ku Ojczyźnie...

Kategoria
Wystawa

Opis realizacji

Toruń 100 lat NIE POD LEGŁY! *Z miłości ku Ojczyźnie...*

Kategoria
Wystawa

Opis realizacji

Toruń 100 lat NIE POD LEGŁY! *Z miłości ku Ojczyźnie...*

Kategoria
Wystawa

Opis realizacji

Toruń
100 lat
NIE
POD
LEGŁY!
Z miłości
ku Ojczyźnie...

Kategoria
Wystawa

Opis realizacji

Toruń w II Rzeczypospolitej

Ostatnia część wystawy pokazywała „drogę” do polskości w kontekście urzędowym. Toruń w II Rzeczypospolitej (w okrojonej chronologii) był pokazany przez pryzmat urzędów wojewódzkich, ich przystosowania się w urzędowej i monetarnej formie do polskiego Torunia oraz przez pryzmat życia torunian w okresie międzywojennym.

Kolorystycznie opowiedzieliśmy o tej części historii w barwach niebieskich, błękitnych – barwach Torunia!

Toruń 100 lat NIE POD LEGŁY! *Z miłości ku Ojczyźnie...*

Kategoria
Wystawa

Opis realizacji

Toruń
100 lat
NIE
POD
LEGŁY!
Z miłości
ku Ojczyźnie...

Kategoria
Wystawa

Opis realizacji

Toruń 100 lat NIE POD LEGŁY! Z miłości ku Ojczyźnie...

Kategoria
Wystawa

Opis realizacji

Toruń
100 lat
NIE
POD
LEGŁY!
Z miłości
ku Ojczyźnie...

Kategoria
Wystawa

Opis realizacji

KATALOG

Katalog to podsumowanie merytoryczne całego przedsięwzięcia. Wiernie odzwierciedla ekspozycję, prezentując zebrane ze wszystkich toruńskich instytucji kultury obiekty dotyczące tego wydarzenia. Wszystkie one zostały opisane i sfotografowane oraz opatrzone tekstami naukowymi.

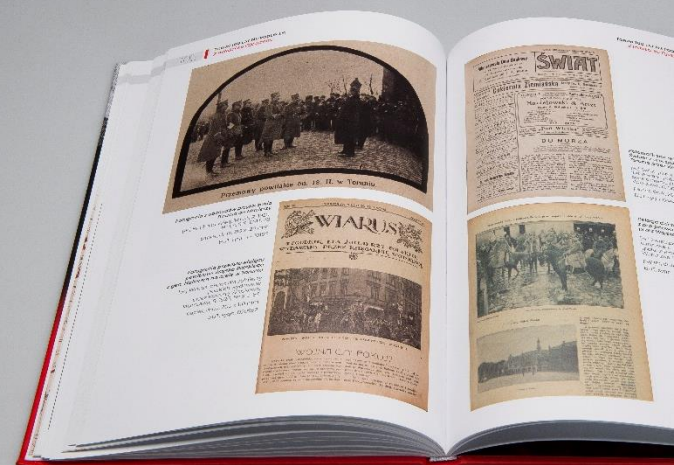

Toruń 100 lat NIE POD LEGŁY! *Z miłości ku Ojczyźnie...*

Kategoria
Wystawa

Opis realizacji

Toruń
100 lat
NIE
POD
LEGŁY!
*Z miłości
ku Ojczyźnie...*

Krzywa wieża w Toruniu, F. Ortel, Toruń [?], 1903, obraz z ekspozycji

Toruń
100 lat
NIE
POD
LEGŁY!
*Z miłości
ku Ojczyźnie...*

Ulica Podmurna w Toruniu, Brunon Gęstwicki, przed 1939, fragment obrazu z ekspozycji

Toruń 100 lat NIE POD LEGŁY! *Z miłości ku Ojczyźnie...*

Kategoria
Wystawa

**Promocja oraz
aktywność
wystawy
w mediach**

<https://bydgoszcz.tvp.pl/47906546/wystawa-torun-100-lat-niepodlegly-z-milosci-ku-ojczyźnie>

<https://www.toruntv.pl/movie/show/20799>

<https://muzeum.torun.pl/aktualnosci/wystawa-torun-100-lat-niepodlegly-z-milosci-ku-ojczyźnie>

<https://www.torun.pl/pl/wernisaz-wystawy-torun-100-lat-niepodlegly>

<https://muzeum.torun.pl/aktualnosci/wystawa-planszowa-torun-100-lat-niepodlegly-z-milosci-ku-ojczyźnie/>

<https://bilety.muzeum.torun.pl/towary/szczegoly.html?id=445>

<https://edupolis.pl/wystawa-planszowa-torun-100-lat-niepodlegly-z-milosci-ku-ojczyźnie/>

<https://edupolis.pl/wystawa-torun-100-lat-niepodlegly-z-milosci-ku-ojczyźnie/>

<https://bydgoszcz.tvp.pl/47906546/wystawa-torun-100-lat-niepodlegly-z-milosci-ku-ojczyźnie>

<https://visittorun.com/en/node/6429>

<https://www.facebook.com/events/ratusz-staromiejski-w-toruniu/wernisa%C5%BC-toru%C5%84-100-lat-niepodleg%C5%82y-z-mi%C5%82o%C5%9Bci-ku-ojczy%C5%BAnie/457555418299751/>

<http://salonksiazkimuzealnej.pl/fiszka/2066>

<https://kujawsko-pomorskie.travel/pl/aktualnosci/torun-100-lat-niepodlegly>

<https://kujawsko-pomorskie.pl/35229-kalendarz-obchodow>

<https://torun.wyborcza.pl/torun/0,114260.html?tag=ratusz+staromiejski>

<https://www.historia.umk.pl/institut/wykladowcy/?eid=4224720>

<https://www.radiopik.pl/6,86587,kultura&dtx=&szukaj=&go=morelist&s=10>

Nowości 16.01.2020 str. 11

NOWOŚCI DZIENNIK TORUŃSKI • TOWIA

KULTURA I ROZRYWKA

100 lat wolnego Torunia na wystawie

toruński.org.pl

**Ratusz Staromiejski, piątek
godz. 17**

W sobotę 18 stycznia przypada 100. rocznica wkroczenia wojsk polskich do Torunia. Dla uczczenia tego wydarzenia w piątek w Ratuszu Staromiejskim zostanie otwarta wystawa „Toruń 100 lat Niepodległości i miłości ku ojczyźnie...”. Wystawa, wpisująca się w ogólnoniejskie obchody związane z 100. wroty Torunia d

ski, ukazuje toruńską drogę do odzyskania niepodległości. Aby jednak w pełni oddać wagę tego wydarzenia, autorzy wystawy prezentują także ogromne zmiany, jakie zachodziły w tym czasie w obrębie samego państwa polskiego. Ekspozycja nie bez przyczyny znalazła się w pomieszczeniach Ratusza Staromiejskiego – był on miejscem przekazywania przez władze niemieckie kluczy do miasta nowym władcom polskim. Po powitaniu wojsk polskich przy Dworcu Miasto i wojskownik Stanisław Skrzyński – przedstawiciel wojsk polskich, Otton Steinborn – komistrz komisarski – oraz m

08 Wydarzenia **Drugi etap odmrażania życia społecznego: w instytucjach stopniowo wznowiają działalność**

Miroslava Koudová
m.koudova@kultura.cz

Kultura

Na razie ostrożnie, z wieloma ograniczeniami - niektóre toruńskie placówki kultury otwierają drzwi dla gości. Można już wypożyczyć książki i obejrzeć wybrane wystawy.

W drugim etapie uchylania
kazuś wprowadzonych z
wodu epidemii koronawirusa
rząd dopuścił otwarcie bibliotek,
muzeów i galerii sztuki
od poniedziałku 4 maja. Oznacza
to oczywiście, że od tego dnia z przyby-
wającej kultury korzystać można
w pełnym zakresie.

Wiele tego typu postanowiło jednak u to trochę później, by się wiednio przygotować do lania w zastrzyżonym sanitarnym. Niektóre tylko częściowo wz działalność.

Z przerwą techniczną
Od wtorku 5 maja czynna jest wypożyczalnia w głównym budynku Książnicy Kopernikańskiej przy ul. Słowackiego 8. Bibliotekarze zapraszają czytelników i miłośników gier planszowych, które również można wypożyczyć.

A już za kilka dni, w poniedziałek 11 maja, Książki otworzy 5 spośród swych oddziałów w różnych dzielnicach miasta: filię nr 2 przy Kościuszki 47, filię nr

przychył. Zwińki wpa-
filiję nr 14 przy ul. by-
wskiego 19/35 i filię
przy ul. Raszel 1 (czyli
diatekę). Do bibliotek
się można wybrać w pon-
alek, wtorek, czwartek i
w godzinach od 10
a do środę od 11 do 15. Po-
bawę działały z go-
przerwą „techniczną”

- Pozostałe filie KS Kopernikańskiej, a także Główny Związek Czystelnictwa Ciepłowodów i Niekwalifikowanych Służby, wznowią pracę w późniejszym terminie.

Swą podstawową, czy „pozainternetową” aktywność stopniowo wzmacnia toruńskie Muzeum Okręgowe.

Muzeum poza Internetem
W pierwszej kolejności turyści odwiedzili Muzeum Orlowskie i obejrzeli wystawę plenerową. Od 5 maja na dziedzińcu Muzeum Staromiejskiego można oglądać nową planszową wystawę „Kształtowanie się

W drugiej kolejności

wtorek 12 maja, 1991
Okręgowe planuje udzielić nagrody
zwycięzcom wystawy
ojciec główny siedzi
w gmachu Ratusza S

ru-
do-
owa.
tatu-
ożna
ek-
To:

Wystawa z okazji stulecia

stępną będą wystaw
garni. Na otwarciu
telni i kawiarni trze
począć.

A photograph of a brick building with a red fire truck parked in front of it. The building is made of reddish-brown bricks and has several windows. The fire truck is red with white accents and is parked on a street. The image is somewhat blurry and has a vintage feel.

...Zmieniamy
otwarcia, wprowadzamy
niez limity osób, które
przebywać w jedn
strzeni. Nie będą się
się wernisaze, opro
z przewodnikiem i
cia dla grup zorganiz
Zwiedzając wystaw

dzie można dotykać
tów ani np. dotyko-
nelli uruchamiają

...cówki znajdą Państwo tr...
do dezynfekcji. Prosimy o
zynfekowanie rąk, stosowa...
niezbędnych środków
rony (maseczek lub
osłony nosa i ust) oraz z...
wywanie bezpiecznej
głębokości od innych osób.
metry, a także, w miarę

Salę wystawową i
garnia Sztuki" będą
od wtorku do piątku
14-18, a w soboty i ni-
12-18.

Obecnie w Centrum Współczesnej sztuki dwie wystawy: najwię-
tędotąd w Polsce ekspozycja
współczesnej sztuki
skiej, zatytułowana „
ból” oraz „Znaki Apo-
złożoną ze 177 dzieł
ców z Polski, Danii,
Ukrainy, Litwy, Fra-
zyli, odnoszących

owych pa-
rych mul-
ego Obpawian...
00

WYBIERZMY RAZEM KSIĄŻKI ROKU 2020

ZAGŁOSUJ

lubimy czytać.pl

 Wpisz tytuł książki, autora, słowa kluczowe

 Zaloguj się | Zarejestruj się

Toruń 100 lat
NIE POD LEGŁY!
 z miłości
 ku Ojczyźnie...

Toruń 100 lat Niepodległy! Z miłości ku Ojczyźnie

Katarzyna Pietrucka

Wydawnictwa: Muzeum Okręgowe w Toruniu
 historia
 148 str. | 2 godz. 28 min.
 Szczegóły

ŚREDNIA OCEN
★ 6,0 / 10
 10 GEN 0 OPINII

OCEN PRZECZYTANĄ KSIĄŻKĘ
 ☆☆☆☆☆☆☆☆☆

DODAJ DO PAKIETU

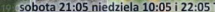
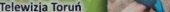
KUP KSIĄŻKĘ

DODAJ KSIĄŻKĘ DO BIBLIOTEKI

Wpisz swój adres e-mail

ZAPISZ SIĘ

[OGŁADAJ on-line](#)
[REKLAMA](#)
[OKO NA TORUŃ](#)
[TRANSMISJE SPORTOWE](#)
[Kontakt](#)

Informacje: zlewizja Toruń przeprowadzi bezpośrednią relację z meczu PHL, pierwszego play-off: KH Energia Toruń - Cracovia Kraków **

At

Marek Rubinkowicz
DYREKTOR MUZEUM OKRĘGOWEGO W TORUNIU

[START](#)
[E-SZKOLA](#)
[TEAMS](#)
[DIDACTUS](#)
[LOGOWANIE](#)
[REJESTRACJA](#)
[ZGŁOSZENIE ADMINISTRATORA](#)
[POMOC](#)
[KONTAKT](#)

WYSTAWA PLANSZOWA „TORUŃ 100 LAT NIEPODLEGŁY. Z MIŁOŚCI KU OJCZYŹNIE”

WYSTAWA PLANSZOWA „TORUŃ 100 LAT NIEPODLEGŁY. Z MIŁOŚCI KU OJCZYŹNIE”

KALENDARZ

Luty 2021

P	W	S	C	P	S	N
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28

* City

WYSZUKIWARKA

NAJNOWSZE WPISY

XX Ogólnopolski Tydzień
Mukowiscydozy

Projekt „Uczymy, jak uczyć. Enter”

Mamy kota na punkcie mleka

XLVII Spotkanie z Historią u